ใบความรู้ | ขยายอาชีพจากสิ่งที่มี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

การขยายอาชีพคือการต่อยอดงานเดิมให้เกิดสินค้า บริการ หรือช่องทางใหม่ เริ่มจากทรัพยากร ความถนัด และลูกค้าที่มีอยู่ แล้วทดลองทีละเล็กน้อย

หลักคิดสำคัญ

งานเดิม
เราทำอะไรได้ดีอยู่แล้ว

สิ่งที่เหลือ
มีวัสดุหรือผลพลอยได้อะไร

การต่อยอด
แปรรูป บริการ หรือเพิ่มช่องทาง

การทดลอง
เริ่มขนาดเล็กและดูผล

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: คนขายข้าวเหนียวอาจเพิ่มชุดอาหารเช้าโดยใช้เตาและลูกค้าเดิม

ถามต่อ: ต้องซื้ออะไรเพิ่ม และมีใครอยากซื้อจริงหรือไม่

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | ขยายอาชีพจากสิ่งที่มี

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

อาชีพหรือทักษะเดิม

ทรัพยากรที่มี

แนวคิดต่อยอด 2 ทาง

แนวคิดที่อยากทดลองก่อน

สิ่งที่ฉันจะลองทำเป็นขั้นแรก

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | รู้จักกลุ่มอาชีพและโอกาส

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

หนังสือแบ่งกลุ่มอาชีพใหม่เป็น 5 กลุ่ม เพื่อช่วยมองทางเลือก
หนึ่งกิจการอาจเกี่ยวข้องหลายกลุ่ม เช่น ผลิตสินค้าแล้วขายออนไลน์

หลักคิดสำคัญ

เกษตร
ปลูก เลี้ยง แปรรูป

พาณิชย์
ซื้อขายและกระจายสินค้า

อุตสาหกรรม
ผลิต ช่าง ซ่อม

สร้างสรรค์/บริการ
ออกแบบ ภูมิปัญญา ดูแล

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: กลุ่มจักสานใช้ฝีมือชุมชน ออกแบบสินค้า และขายในตลาด

จึงเชื่อมงานสร้างสรรค์ การผลิต และพาณิชย์เข้าด้วยกัน

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | รู้จักกลุ่มอาชีพและโอกาส

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

อาชีพที่สนใจ

เข้ากลุ่มใดบ้าง

ทรัพยากรหรือทักษะที่ต้องใช้

โอกาสในชุมชน

สิ่งที่ฉันจะลองทำเป็นขั้นแรก

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | เห็นเส้นทางงานจากต้นทางถึงลูกค้า

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

การขยายอาชีพต้องมองทั้งระบบ: วัตถุดิบ การผลิต คุณภาพ การส่งมอบ และลูกค้า
ปัญหาในขั้นใดขั้นหนึ่งอาจทำให้ต้นทุนสูงหรือสินค้าเสียหาย

หลักคิดสำคัญ

ต้นทาง
วัตถุดิบและผู้ช่วยงาน

ผลิต
ขั้นตอน เครื่องมือ เวลา

คุณภาพ
ตรวจความสะอาดและมาตรฐาน

ปลายทาง
ขนส่ง รับเงิน ฟังลูกค้า

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: ขนมชุมชนขายได้มากขึ้นเมื่อมีวัตถุดิบพอและบรรจุภัณฑ์เหมาะ

แต่ต้องตรวจอายุสินค้าและวิธีส่งก่อนรับคำสั่งซื้อเพิ่ม

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | เห็นเส้นทางงานจากต้นทางถึงลูกค้า

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

1 วัตถุดิบหรือคนช่วย

2 ทำสินค้า/ให้บริการ

3 ตรวจคุณภาพ

4 ส่งถึงลูกค้าและรับความคิดเห็น

สิ่งที่ฉันจะลองทำเป็นขั้นแรก

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | วางแผนการผลิตก่อนขยาย

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

การผลิตที่ขยายขึ้นต้องเตรียมคน วัสดุ เครื่องมือ สถานที่ เงิน และเวลา
กำหนดปริมาณที่ทำได้จริง แล้วตรวจผลก่อนเพิ่มกำลังผลิต

หลักคิดสำคัญ

คน
ใครทำหน้าที่ใด

วัสดุ
มีพอและมีสำรองไหม

เครื่องมือ
พร้อมใช้และปลอดภัยไหม

เวลา/ทุน
ทำทันและจ่ายไหวไหม

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: รับสั่งขนมเพิ่ม 20 กล่อง ต้องตรวจเตา วัตถุดิบ คนช่วย และเวลา

หากทำไม่ทัน ควรจำกัดจำนวนรับหรือปรับขั้นตอนก่อน

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | วางแผนการผลิตก่อนขยาย

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

สิ่งที่จะผลิตหรือบริการ

คนและหน้าที่

วัสดุ/เครื่องมือที่ต้องเพิ่ม

จำนวนที่ทดลองทำได้จริง

สิ่งที่ฉันจะลองทำเป็นขั้นแรก

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 20-25

ใบความรู้ | จัดการตลาดและการส่งมอบ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

ตลาดเริ่มจากรู้ว่าลูกค้าต้องการอะไรและยอมจ่ายเท่าไร
ต้องคิดราคา ช่องทางขาย บรรจุภัณฑ์ การส่งมอบ และบันทึกรายรับรายจ่าย

หลักคิดสำคัญ

ลูกค้า
ใครต้องการสิ่งนี้

ราคา
คุ้มต้นทุนและเป็นธรรม

ช่องทาง
หน้าร้าน ตลาด หรือออนไลน์

ส่งมอบ
ตรงเวลา สินค้าไม่เสียหาย

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: ผักปลอดภัยอาจขายเป็นชุดเล็กให้คนทำงานที่ต้องการความสะดวก

ทดลองถามลูกค้าก่อนว่าอยากรับวันไหนและยอมจ่ายราคาเท่าไร

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 20-25, 65-66

ใบงาน | จัดการตลาดและการส่งมอบ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

ลูกค้าเป้าหมาย

สิ่งที่ลูกค้าต้องการ

ราคาที่จะทดลองและเหตุผล

ช่องทางขาย/วิธีส่งมอบ

สิ่งที่ฉันจะลองทำเป็นขั้นแรก

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 20-25, 65-66

ใบความรู้ | ใช้ความรู้พัฒนาอาชีพ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

การขยายอาชีพต้องระบุสิ่งที่ยังไม่รู้ แล้วค้นจากผู้รู้ ประสบการณ์ และแหล่งข้อมูล
นำความรู้มาลองทำ บันทึกผล แลกเปลี่ยน และปรับวิธีทำ

หลักคิดสำคัญ

ระบุคำถาม
ยังติดขัดเรื่องใด

หาความรู้
ถามผู้รู้และตรวจแหล่งข้อมูล

ทดลอง
ทำเล็ก ๆ และจดผล

ปรับใช้
เลือกวิธีที่เหมาะกับตน

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: ก่อนทำปุ๋ยหมักขาย ควรเรียนรู้สูตร ระยะเวลา และคุณภาพ

ทดลองทำหนึ่งชุดและขอผู้ใช้ช่วยประเมิน

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 23-25, 35-43

ใบงาน | ใช้ความรู้พัฒนาอาชีพ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

1 เรื่องที่ต้องรู้เพิ่ม

2 จะถามใครหรือดูจากไหน

3 ทดลองทำอย่างไร

4 จะบันทึกผลอะไร

สิ่งที่ฉันจะลองทำเป็นขั้นแรก

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 23-25, 35-43

ใบความรู้ | คุณธรรมในการขยายอาชีพ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความสะอาด และความประหยัดช่วยรักษาความไว้วางใจ เมื่อรับงานมากขึ้น ยิ่งต้องรักษาคุณภาพและข้อตกลงกับลูกค้า

หลักคิดสำคัญ

ซื่อสัตย์
บอกคุณภาพและราคาตรงจริง

รับผิดชอบ
ส่งงานตามที่ตกลง

สะอาด
ดูแลสินค้าและสถานที่

ประหยัด
ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: หากสินค้าบางชิ้นชำรุด ให้แยกออกและแจ้งลูกค้าตามจริง

การแก้ปัญหาตรงไปตรงมาช่วยรักษาความเชื่อถือ

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | คุณธรรมในการขยายอาชีพ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

สถานการณ์: ส่งงานไม่ทันกำหนด

ผลที่อาจเกิดกับลูกค้า

วิธีรับผิดชอบอย่างเป็นธรรม

สิ่งที่จะป้องกันครั้งหน้า

หลักคิดที่ฉันจะยึดเมื่อเจอสถานการณ์คล้ายกัน

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 26-29

ใบความรู้ | ประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อม

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

การขยายอาชีพควรดูผลต่อพลังงาน น้ำ วัสดุ ของเสีย และคนรอบข้าง
ลดการสูญเสียช่วยทั้งต้นทุน สุขภาพ และความยั่งยืนของชุมชน

หลักคิดสำคัญ

พลังงาน
ปิดเมื่อไม่ใช้ เลือกอุปกรณ์เหมาะ

น้ำ
ใช้เท่าที่จำเป็นและดูแลน้ำเสีย

วัสดุ
ใช้ซ้ำ แยกของเหลือ

ชุมชน
ไม่สร้างกลิ่น ควัน หรือเสียงรบกวน

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: กลุ่มแปรรูปอาหารอาจวางรอบต้มให้คุ้มพลังงานและแยกเศษอาหาร

ก่อนขยายการผลิต ต้องคิดปริมาณน้ำเสียที่เพิ่มขึ้นด้วย

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 30-34

ใบงาน | ประหยัดพลังงานและรักษาสิ่งแวดล้อม

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

งานหรือกิจกรรมของฉัน

ใช้พลังงาน/น้ำตรงไหนมาก

ของเสียหรือผลต่อชุมชน

วิธีลดที่เริ่มทำได้

สิ่งที่ฉันจะลองทำเป็นขั้นแรก

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 30-34

ใบความรู้ | มองเห็นช่องทางขยายอาชีพ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

โอกาสเกิดจากความต้องการของลูกค้า การเปลี่ยนแปลงในชุมชน และจุดแข็งที่เรามี สังเกตและถามจริงก่อนสรุปว่าเป็นโอกาส

หลักคิดสำคัญ

มองลูกค้า
ยังมีปัญหาอะไร

มองชุมชน
มีทรัพยากรหรือความเปลี่ยนแปลง

มองตัวเอง
มีทักษะและเวลาพอไหม

ลองถาม
มีคนสนใจจริงหรือไม่

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: คนทำงานกลับบ้านค่ำอาจต้องการอาหารพร้อมปรุงขนาดเล็ก

ให้ลองถามจำนวนคนและราคาที่รับได้ก่อนลงทุน

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | มองเห็นช่องทางขยายอาชีพ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

สิ่งที่สังเกตในชุมชน

ใครอาจเป็นลูกค้า

ฉันช่วยแก้ปัญหาอย่างไร

จะตรวจสอบความต้องการอย่างไร

สิ่งที่ฉันจะลองทำเป็นขั้นแรก

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | ตรวจความเป็นไปได้ก่อนลงทุน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

แนวคิดที่ดีต้องตรวจว่าทำได้จริงภายใต้ทรัพยากร ตลาด เงิน เทคนิค และการยอมรับของชุมชน หากข้อมูลยังไม่พอ ควรทดลองขนาดเล็กหรือหาข้อมูลเพิ่ม

หลักคิดสำคัญ

ทรัพยากร
วัตถุดิบ คน และเวลา

ตลาด
มีลูกค้าและช่องทาง

เงิน/เทคนิค
ต้นทุนไหว ทำเป็น

ชุมชน
ปลอดภัยและไม่รบกวน

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: จะเพิ่มรอบขายอาหาร ต้องมีคนช่วย วัตถุดิบ และลูกค้าเพียงพอ

หากยังไม่แน่ใจ ให้ทดลองหนึ่งสัปดาห์แล้วบันทึกผล

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 50-51, 78-85

ใบงาน | ตรวจความเป็นไปได้ก่อนลงทุน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

ทำเครื่องหมาย: พร้อม / ต้องหาข้อมูลเพิ่ม แล้วเขียนหลักฐานสั้น ๆ

ทรัพยากรและเวลา ☐ พร้อม ☐ ยังไม่พร้อม

หลักฐาน / สิ่งที่ต้องตรวจเพิ่ม

ความต้องการของลูกค้า ☐ พร้อม ☐ ยังไม่พร้อม

หลักฐาน / สิ่งที่ต้องตรวจเพิ่ม

เงินทุนและความรู้ ☐ พร้อม ☐ ยังไม่พร้อม

หลักฐาน / สิ่งที่ต้องตรวจเพิ่ม

ผลต่อชุมชน/สิ่งแวดล้อม ☐ พร้อม ☐ ยังไม่พร้อม

หลักฐาน / สิ่งที่ต้องตรวจเพิ่ม

สรุป: จุดที่พร้อมและเรื่องที่ต้องตรวจเพิ่มก่อนตัดสินใจ

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 50-51, 78-85

ใบความรู้ | ทำแผนขยายอาชีพด้วย PDCA

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

วงจร PDCA ช่วยให้การขยายอาชีพเป็นการทดลองที่วางแผน ตรวจผล และปรับปรุงได้ กำหนดงาน ผู้รับผิดชอบ เวลา และหลักฐานที่จะใช้ตรวจผล

หลักคิดสำคัญ

P วางแผน
เป้าหมาย งาน คน เวลา

D ลงมือ
ทดลองตามแผน

C ตรวจ
เทียบผลกับเป้าหมาย

A ปรับ
แก้จุดบกพร่องก่อนขยาย

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: ทดลองขายผลิตภัณฑ์ใหม่ 10 ชิ้นในตลาดนัดหนึ่งครั้ง
จดจำนวนขาย ความเห็นลูกค้า และต้นทุน แล้วปรับก่อนทำรอบต่อไป

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน I ทำแผนขยายอาชีพด้วย PDCA

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

1 P เป้าหมายและแผน

2 D จะทดลองทำอะไร เมื่อไร

3 C จะดูผลจากหลักฐานใด

4 A หากไม่เป็นตามแผนจะปรับอะไร

สิ่งที่ฉันจะลองทำเป็นขั้นแรก

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | งานสำคัญเพื่อความมั่นคงในอาชีพ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

อาชีพที่มั่นคงต้องดูทั้งทิศทาง ทรัพยากร การผลิต การส่งมอบ และการพัฒนา
ผู้ประกอบการรายเล็กเลือกทำเท่าที่เหมาะกับกำลังของตน

หลักคิดสำคัญ

ทิศทาง
รู้เป้าหมายของกิจการ

ทรัพยากร
ดูคน เงิน และวัสดุ

ผลิต/ส่งมอบ
รักษาคุณภาพและเวลา

พัฒนา
ฟังลูกค้าและปรับสินค้า

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: ร้านซ่อมเล็ก ๆ อาจเก็บอะไหล่จำเป็นและนัดรับงานตามกำลัง
บันทึกงานที่ลูกค้ากลับมาแจ้งปัญหาเพื่อปรับคุณภาพ

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน I งานสำคัญเพื่อความมั่นคงในอาชีพ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

งานที่ทำอยู่

จุดที่เสี่ยงสะดุด

งานที่ต้องดูแลสม่ำเสมอ

คนรับผิดชอบ/วิธีติดตาม

สิ่งที่ฉันจะลองทำเป็นขั้นแรก

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 64-68

ใบความรู้ | ประเมินความมั่นคงด้วยหลักฐาน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

การประเมินตนเองควรดูทั้งผลของงานและความพร้อมของผู้ทำอาชีพ
ใช้ข้อมูลจริง เช่น คุณภาพ การส่งตรงเวลา รายรับรายจ่าย และความพอใจลูกค้า

หลักคิดสำคัญ

เลือกตัวชี้วัด
วัดสิ่งที่สำคัญจริง

เก็บหลักฐาน
บันทึกเป็นช่วงเวลา

เปรียบเทียบ
ดูว่าเพิ่ม ลด หรือคงเดิม

ตัดสินใจ
คง ปรับ หรือหยุดทดลอง

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: ขายได้มากขึ้นแต่ส่งช้าขึ้น อาจยังไม่พร้อมรับคำสั่งซื้อเพิ่ม
ให้ดูทั้งยอดขายและคุณภาพบริการก่อนตัดสินใจ

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน I ประเมินความมั่นคงด้วยหลักฐาน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

ทำเครื่องหมาย: พร้อม / ต้องหาข้อมูลเพิ่ม แล้วเขียนหลักฐานสั้น ๆ

คุณภาพสินค้า/บริการ

☐ พร้อม ☐ ยังไม่พร้อม

หลักฐาน / สิ่งที่ต้องตรวจเพิ่ม

ส่งมอบตรงเวลา

☐ พร้อม ☐ ยังไม่พร้อม

หลักฐาน / สิ่งที่ต้องตรวจเพิ่ม

รายรับเทียบรายจ่าย

☐ พร้อม ☐ ยังไม่พร้อม

หลักฐาน / สิ่งที่ต้องตรวจเพิ่ม

ความพอใจลูกค้าและตนเอง

☐ พร้อม ☐ ยังไม่พร้อม

หลักฐาน / สิ่งที่ต้องตรวจเพิ่ม

สรุป: จุดที่พร้อมและเรื่องที่ต้องตรวจเพิ่มก่อนตัดสินใจ

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบความรู้ | ตัดสินใจจากศักยภาพพื้นที่ 5 ด้าน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

รู้เรื่องนี้ใน 1 นาที

ก่อนขยายอาชีพ ให้ดูทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิอากาศ ทำเล วัฒนธรรม และคน
ใช้ข้อมูลทั้ง 5 ด้านประกอบการเลือก ไม่จำเป็นต้องขยายหากยังไม่พร้อม

หลักคิดสำคัญ

ธรรมชาติ/อากาศ
มีวัตถุดิบและฤดูกาลเหมาะ

ทำเล
เดินทางและเข้าถึงลูกค้า

วัฒนธรรม
มีเรื่องเล่าหรือภูมิปัญญา

คน
มีทักษะและผู้ช่วย

ภาพประกอบ: ลองเชื่อมกับชีวิตและงานของตนเอง

ตัวอย่าง: ของกินพื้นถิ่นอาจมีวัตถุดิบและคนทำเป็น แต่ต้องดูตลาดและฤดูกาล
ถ้าข้อใดยังไม่พร้อม ให้หาข้อมูลหรือทดลองก่อนตัดสินใจ

ก่อนลงมือจริง: ตรวจข้อมูล ทดลองขนาดเล็ก และบันทึกผล

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

ใบงาน | ตัดสินใจจากศักยภาพพื้นที่ 5 ด้าน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย • เลือกอาชีพหรือสถานการณ์ที่ใกล้ตัว

ลงมือคิดจากอาชีพหรือสถานการณ์ของตนเอง

ถ้ายังไม่ได้ประกอบอาชีพ เลือกงานในครอบครัวหรือชุมชนที่สนใจ

ทรัพยากรธรรมชาติ

ภูมิอากาศ

ทำเลและการเข้าถึง

วัฒนธรรม/วิถีชีวิต

คนและทักษะ

สรุป: จะขยายอาชีพ ทดลองก่อน หรือหาข้อมูลเพิ่ม เพราะอะไร

ครูผู้สอน นายวรรธนพงศ์ ทับธานี
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะชำนาญการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอโกสุมพิสัย

สรุปและออกแบบใหม่จากหนังสือเรียน อช31001 หน้า 86-89